

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum ingekomen vragen : 4 mei 2021

Datum GS-besluit : 25 mei 2021

### Vragen nr. 53

Vragen van de heer drs. **R.J. Dekker** (Forum voor Democratie) over De documentaire 'Het goede doel heiligt de middelen'.

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 4 mei 2021 door het lid van Provinciale Staten, de heer drs. **R.J. Dekker** (Forum voor Democratie), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

### INLEIDING VRAGEN

Op 15 april 2021 ging de documentaire 'Het goede doel heiligt de middelen<sup>1</sup>' Marijn Poels op YouTube in première. Marijn Poels is een onafhankelijk film- en documentairemaker, gespecialiseerd in (internationale) vraagstukken op sociaal, economisch en politiek gebied. In genoemde documentaire komen onderwerpen aan het licht die de relatie van overheidsinstanties met goede doelen organisaties wel eens in een ander daglicht kunnen stellen. Zo lijkt de onafhankelijkheid alsmede het non-profitbeginsel niet altijd gewaarborgd. Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat heeft een lening van 200 miljoen euro verstrekt aan Natuurmonumenten. Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat blijkt voor Natuurmonumenten alle rente- en aflossingsverplichtingen te voldoen op de lening. Voorwaarde is wel dat de provincies samen met de landschappen<sup>2</sup> mogen bepalen welke grond er aangekocht wordt. (minuut 32 e.v.)

*Gezien het vorenstaande stelt ondergetekende, namens de fractie van FVD NH, de volgende schriftelijke vragen:*

### VRAGEN INCLUSIEF BEANTWOORDING GEDEPUTEERDE STATEN

#### Vraag 1:

Is het provinciebestuur op de hoogte van de verwevenheid van goede doelen organisaties zoals Natuurmonumenten en het ministerie van Economische Zaken en Klimaat?

#### Antwoord 1:

Wij hebben geen overzicht van alle organisaties waarmee het ministerie van Economische Zaken en Klimaat contact heeft. Wij gaan ervan uit dat diverse goede-doelenorganisaties met dit ministerie contact onderhouden.

#### Vraag 2:

Hoe ziet het provinciebestuur haar relatie met Natuurmonumenten?

<sup>1</sup> <https://www.youtube.com/watch?v=NVOLIn1fFsw&t=2343>

<sup>2</sup> [https://nl.wikipedia.org/wiki/Landschap\\_Noord-Holland](https://nl.wikipedia.org/wiki/Landschap_Noord-Holland)

**Antwoord 2:**

De Vereniging Natuurmonumenten is voor ons een belangrijke partner bij het realiseren van onze doelstellingen, waaronder het bevorderen van de biodiversiteit. Zo beheert Natuurmonumenten aanzienlijke delen van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en ontvangt zij hiervoor van ons een jaarlijkse bijdrage – net zoals andere terreinbeherende organisaties en particuliere natuurbeheerders. Dit gebeurt op basis van landelijke afspraken. Ook ontvangt Natuurmonumenten, wanneer zij binnen het NNN gronden verwerft, een bijdrage voor de inrichting en waardedaling van deze grond (natuurgrond heeft een lagere marktwaarde dan agrarische grond; het verschil wordt door de provincie gecompenseerd). Primair is Natuurmonumenten echter een zelfstandige vereniging, voor wie exact hetzelfde provinciaal beleid en wet- en regelgeving geldt als voor alle andere personen en organisaties waarmee wij samenwerken.

**Vraag 3:**

Klopt het dat de Staat en de Provincies een lening van €200mln aan Natuurmonumenten heeft uitstaan? Hoeveel hiervan komt vanuit Provincie NH?

**Antwoord 3:**

Het klopt dat de Staat een lening heeft uitstaan bij Natuurmonumenten. De provincie is geen partij in deze lening. Deze lening was bedoeld voor de realisatie van de toenmalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS, de oude naam van het Natuurnetwerk Nederland). Het realiseren van de EHS was (en is) een doelstelling van het ministerie van LNV. Als één van de instrumenten om de EHS te financieren heeft het ministerie van LNV destijds gekozen voor een constructie waarbij Natuurmonumenten geld leende bij het Rijk, op voorwaarde dat het Rijk deze lening en de verschuldigde rente in de daarop volgende decennia zou aflossen. Op deze manier kwam er ineens een flinke som geld beschikbaar voor de EHS-realisatie, terwijl het Rijk de lasten over een langere periode kon aflossen. Deze constructie werd de 'leenfaciliteit' genoemd. Natuurmonumenten beheerde de leenfaciliteit. Als een terreinbeherende organisatie (niet alleen Natuurmonumenten, maar ook andere terreinbeherende organisaties) gronden aankocht binnen de EHS, kon zij een beroep doen op de leenfaciliteit. Het gaat dus om een financieringsconstructie tussen de Staat en Natuurmonumenten, bedoeld om de EHS te realiseren.

Met de decentralisatie van het natuurbeleid naar de provincies (2011) is de werkwijze veranderd. Tegenwoordig subsidiëren de provincies de verwerving van gronden voor het NNN zelf, met een eigen subsidieregeling. Alle organisaties of particulieren die grond verwerven voor natuurontwikkeling kunnen hier aanspraak op maken.

**Vraag 4:**

Klopt het dat ministerie EZK deze lening plus rente aflost met als voorwaarde dat de provincies en landschappen mogen bepalen welke grond er aangekocht wordt? Zo ja, waarom gebruikt de Provincie het goede doel Natuurmonumenten als vehikel om gronden op te kopen?

**Antwoord 4:**

Ten aanzien van zowel de leenfaciliteit als de huidige werkwijze bij subsidiëring van grondverwerving verwijzen wij naar ons antwoord op vraag 3. Ten aanzien van de rol van de provincies verwijzen wij naar ons antwoord op vraag 5.

**Vraag 5:**

Heeft provincie Noord-Holland tot nu toe grond in Noord-Holland aangewezen die vervolgens aangeschaft werd door Natuurmonumenten? Zo ja welke?

**Antwoord 5:**

Ja, de provincies hebben de taak om de begrenzing van de EHS / het NNN te bepalen. Het klopt dus dat de provincies bepalen welke gronden een natuurfunctie moeten krijgen. De provincies subsidiëren ook de verwerving van deze gronden. Deze verwerving kan plaatsvinden door Natuurmonumenten, maar ook door andere organisaties (bijv. Landschap Noord-Holland, Staatsbosbeheer, Goois Natuurreservaat, Stichting De Hooge Weide) of door particulieren. Ook kunnen agrarische ondernemers op hun eigen gronden natuur realiseren en hiervoor subsidie ontvangen. In alle gevallen worden dezelfde subsidievoorwaarden gehanteerd.

**Vraag 6:**

Wat voor type grond is er aangekocht en met welke reden vanuit de provincie gezien?

**Antwoord 6:**

Zie ons antwoord op vraag 5; het ging altijd om gronden binnen de EHS / het NNN. Het achterliggende doel is het aanleggen van natuurgebieden, zowel ten behoeve van rust en ontspanning voor mensen als het bevorderen van de biodiversiteit.

**Vraag 7:**

Is er grond aangekocht van agrariërs?

**Antwoord 7:**

Ja.

**Vraag 8:**

Zijn bestemmingsplannen van aangekochte stukken grond gewijzigd? Zo ja welke en in welk opzicht?

**Antwoord 8:**

Ja. Wanneer grond binnen het Natuurnetwerk Nederland is gelegen en op deze gronden natuur is gerealiseerd, dient de gemeente (conform onze Omgevingsverordening) de zgn. wezenlijke kenmerken en waarden van gronden in het bestemmingsplan te beschermen. Dit gebeurt doorgaans door een wijziging van de bestemming. Zo wordt de gerealiseerde natuur ook planologisch beschermd.

**Vraag 9:**

Heeft er op grond van Natuurmonumenten bomenkap plaatsgevonden / zal er in de toekomst plaatsvinden? Zo ja wat is er met de opbrengsten van die bomenkap gedaan / zal er met de opbrengsten in de toekomst gedaan worden?

**Antwoord 9:**

Ja. Boskap is een onderdeel van het natuurbeheer en komt voor bij alle terreinbeherende organisaties die bossen beheren. Dit gebeurt uitsluitend op een manier die ecologisch verantwoord is. De provincie is niet betrokken bij de wijze waarop het gekapte bos wordt gebruikt (wel/niet in biomassacentrales) en heeft geen rol in de bestemming van de opbrengst van deze boskap. Dit is een verantwoordelijkheid van de beheerder.

**Vraag 10:**

Heeft het gekapte hout als bestemming biomassacentrales of zijn dit andere doeleinden?

**Antwoord 10:**

Zie ons antwoord op vraag 9.

**Vraag 11:**

Hoe ziet het provinciebestuur de rol van Natuurmonumenten als goede doelen organisatie wanneer zij niet alleen de mogelijkheid heeft geld te verdienen met bomenkap maar ook met de verhuur van vakantieverblijven<sup>3</sup> <sup>4</sup> zoals in de documentaire genoemd?

**Antwoord 11:**

Zoals elke organisatie staat het Natuurmonumenten vrij om – mits zij zich houdt aan de geldende wet- en regelgeving – commerciële activiteiten te ontplooiën. Gelet op het feit dat de provinciale bijdrage aan het natuurbeheer niet de volledige kosten vergoedt, is het niet onlogisch dat natuurbeheerders dit doen. Vanzelfsprekend zien wij toe op de provinciale wet- en regelgeving voor bijvoorbeeld boskap en planologische bescherming van het NNN.

**Vraag 12:**

Hoe ziet het provinciebestuur haar rol als investeerder in Natuurmonumenten wanneer zij oneerlijke concurrentie faciliteert tussen enerzijds particuliere verhuurders van vakantieverblijven en anderzijds Natuurmonumenten wanneer zij vakantieverblijven verhuurt?

**Antwoord 12:**

De provincie is geen investeerder in Natuurmonumenten en bevordert (dus) geen oneerlijke concurrentie.

---

<sup>3</sup> <https://www.natuurmonumenten.nl/natuurgebieden/nationaal-park-zuid-kennemerland/vakantiewoningen/vakantiewoning-jachthuis-duin-en>

<sup>4</sup> <https://www.natuurmonumenten.nl/vakantiewoningen/vakantiewoning-zeemanshuus-op-texel>